

		Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Pasientforløp		Prosedyre
Nødverge				Side 1 av 2
Dokument ID: II.KPH.2.1.5-1	Tilknyttet:	Godkjent dato: 25.03.2025		Revisjon 7.01

□

1. HENSIKT

Nødverge som hjemmel for voldsutøvelse mot pasienter i det psykiske helsevern vil alltid bli meget grundig vurdert i etterkant. Alternative avvergende tiltak skal alltid prøves og det settes krav til særlig kunnskap hos helsepersonell i det psykiske helsevern. Det stilles også strenge materielle krav til å kunne forebygge.

For at nødverge skal kunne påberopes, må det foreligge en nødsituasjon som gjør det berettiget å handle på en måte som ellers ville være straffbar.

2. HANDLING

Nødvergehandlingen må rette seg mot angriperen. Fire vilkår må være oppfylt for at en nødvergehandling skal være lovlig:

1. Det må foreligge et ulovlig (rettsstridig) angrep mot deg selv eller andre.
2. Forsvarshandlingen må være avvergende
3. Den må ikke gå lengre enn det som er nødvendig
4. Den må ikke gå ut over det forsvarlige.

Angrepet behøver ikke å være påbegynt, men det må være så nær forestående at det er nødvendig å handle i nødverge for å avverge det. Det er meget strengt krav til å finne alternativ handlemåte når angrepet ikke er påbegynt. Det middel som brukes i nødverge må stå i forhold til angrepet. Man skal ikke bruke mer makt enn det som er helt nødvendig, og nødverge må opphøre når angrepet opphører.

NB! Se alltid etter andre alternativer. Flukt eller lignende

Når det gjelder nødverge og bruken av dette, så vil det være din subjektive oppfatning som må ligge til grunn (hva du følte der og da). Ikke hva andre har ment eller trodd.

Nødverge kan også påberopes i forbindelse med pågripelse av en pasient som rømmer fra tvangsbehandling i psykisk helsevern. Nødverge skal rapporteres som avvik.

3. REFERANSER

§ 18. Nødverge

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den

- a) blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep,
- b) ikke går lenger enn nødvendig, og
- c) ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld.

Regelen i første ledd gjelder tilsvarende for den som iverksetter en lovlig pågripelse eller søker å hindre at noen unndrar seg varetektsfengsling eller gjennomføring av frihetsstraff.

Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den, opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt.

Utarbeidet av: Anne Brit Dræge/Inge V. Bakken	Fagansvarlig: Kvalitetsrådet	Godkjent av: Ingeborg Sele Danielsen	
--	---------------------------------	---	--



Nødverge

Side: 2
Av: 2

Dokument-id:
II.KPH.2.1.5-1

Utarbeidet av:
Anne Brit Dræge/Inge V. Bakken

Fagansvarlig:
Kvalitetsrådet

Godkjent dato:
25.03.2025

Godkjent av:
Ingeborg Sele
Danielsen

Revisjon:
7.01